ÚTITÁRS

MAGYAR EVANGÉLIUMI LAP · LVIII. ÉVFOLYAM · 2014/5. SZÁM · OKTÓBER 26.

Új „csapatkapitány” a Maek-pályán

Amint lapunk korábbi számában már beszámoltunk róla, ez év elején strukturális változások történtek a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) testületében. Mindez személyi változásokkal is együtt járt: a főtitkári pozíciót ezentúl *Végh Szabolcs,* a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon vezetője tölti be. Az alábbiakban ő osztja meg olvasóinkkal tapasztalatait, emlékeit, terveit.

1997-ben voltam először „szolgálati” úton Erdélyben, amikor az első zenei tábort rendeztük néhány pilisi barátommal a barcasági Tatrang evangélikus gyülekezetében. Ez az utazás, a találkozás *Székely Levente, Koszta István, Simon László* és *Simon Ilona* lelkészekkel meghatározó volt számomra. Abban az évben lettem a Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség irodavezetője, és e munkakörben komolyabban kezdtem foglalkozni a határon túli ifjúság segítésével, támogatásával.

Nagyon szép emlék, amikor néhány barátommal egy népi betlehemes műsorral bejártuk Barcaság evangélikus gyülekezeteit, találkoztunk lelkészeivel. Mindenhová úgy érkeztünk, hogy sehol nem számítottak ránk, így óriási meglepetést és örömet láthattunk az emberek arcán.

2002-ben Révfülöpön szerveztem találkozót határon túli ifjúsági vezetőknek, amelyen a magunk módján, félhivatalos szervezetként megalakítottuk a Magyar Evangélikus Ifjúsági Konferenciát (amely megelőzte a Maeket). Az ott megfogalmazott célok között olyanok szerepeltek többek között, mint a határon túli fiatalok részvételének biztosítása magyarországi konferenciákon, Szélrózsa ifjúsági találkozókon, közös pályázati lehetőségek felkutatása, testvér-gyülekezeti kapcsolatok erősítése.

2006-tól vagyok keretgazdája annak az összegnek, amely a Magyarországi Evangélikus Egyház költségvetésében úgy szerepel, mint a határon túli magyarok kerete. Ez biztosítja jelenleg a felvidéki misszió kiadásait, illetve ifjúsági pályázatot, kisebb felújítási támogatásokat lehet finanszírozni belőle. Gyakorlatilag a különböző missziói szolgálatok hátterében próbálok a meglévő szerény kerettel gazdálkodni.

Az új struktúrában talán az a leglényegesebb, hogy kisebb lett a döntéshozó testület: a határon túli egyházak, szervezetek – Szerbia, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, nyugat-európai diaszpóra, tengerentúli diaszpóra – egy-egy tagot küldenek. A tanácsnak hivatalból tagja még a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma által delegált püspök és kerületi felügyelő, valamint a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke és felügyelője. A tagokat hat évre választják.

Immár Maek-titkárként azt szeretném, ha megfogalmazódna, hogy valójában mit is szeretnénk elérni ebben a munkában, mi a célunk ezzel a szervezettel. Honnan hová szeretnénk eljutni. Melyek a prioritások. Ha ezeket már tisztán látjuk, akkor mindehhez képest koordinálhatjuk meglévő szolgálati területeinket, és nyithatunk újakat. Arra szeretném ösztönözni egyházi vezetőinket, a Maek tagjait, hogy a szükséges döntéseket hozzák meg, amelyek alapján a konkrét feladatokat elvégezhetjük.

Fontosnak tartom az ifjúsági kapcsolatok fenntartását, megerősítését. Szeretnék *Dolinszky Gáborral* és a délvidéki evangélikussággal újra kapcsolatba kerülni. Szeretném megismerni a nyugati magyar evangélikusok problémáit.

VÉGH SZABOLCS

Szabadság és reformáció

Különleges hónap október. Szabadsághősökre emlékezünk, s élünk emlékezetükből. A hónap elején a 19. század nagy szabadságküzdelmének mártírjai állnak előttünk, 23-án a 20. század ötvenes éveiben élő Magyarország ideológiai és valóságos bilincseit lerázni akaró hőseit ünnepeljük. A hónap utolsó napja pedig visszavezet bennünket az 1500-as évekbe, amikor a hit, a lélek szabadságáért vívódó, küzdő s végül a végső lépést megtevő reformátor, *Luther* alakja és műve magasodik elénk.

Magyarként, evangélikusként nagyon sok impulzust ad ez az őszbe hanyatló idő. Mit jelent az igazi szabadság? A magam ura vagyok? Azt teszem, amit akarok? Senki sem parancsol? Kérdések, amelyek felvetődnek a szabadság kapcsán, de amelyekre olyan válaszok is születhetnek, amelyek a káosz, az anarchia, a rombolás felé vezetnek. Hogy jó válaszokkal az igazi szabadság megteremtésén tudjunk munkálkodni, a hónap utolsó „hősét”, Luthert kell kérdeznünk.

Ő ugyanis rájött, hogy ereje az ősellenséggel szemben kevés ahhoz, hogy a maga ura lehessen. Érezte, hogy a szabad akarat érvényesítésének magabiztossága tűnő délibábbá lesz a szentül megfogadott elhatározások kudarcában. Tudta, hogy olyan messze el lehet távolodni attól, aki egyedül parancsol ebben a világban, hogy a végzetes távolság a mindentől függetlenség hamis illúzióját kínálja. Szabadságkereső kérdéseinek válaszai egy végzetesen rab ember képét formálták elé.

Az alászállásból azonban igazi katarzis lett, mert a legmélyebb ponton felragyogott a mindenét teljesen Isten kezébe tévő ember megszabadulásának paradoxonja: aki Isten rabja, az lehet igazán szabad. Szabad bűnétől, félelmeitől, megkötözöttségeitől.

Isten szeretetének valósága és életformáló hatása olyan értékrendbe állítja az embert, amelyben helyére kerülnek a hétköznapok, az ünnepek, a kapcsolatok, az önismeret, a gyülekezet, a nemzet alapvető meghatározottságai. Az értékteremtésnek ez a szabadsága teszi leginkább termékennyé, kreatívvá azt, aki megtisztulást, megújulást akar.

Ez a termékenység, ez a kreativitás hihetetlen színgazdagságban képes megnyilvánulni. A nemzeti szabadság freskójának harcos, küzdelmes tömegjeleneteitől egészen az élet csendes belső liturgiájának szelíd pasztellszínű csendéletéig. Mindegyik fontos, mindegyik értékes, mindegyiket meg kell becsülni. Közösséget, népet, nemzetet felemelő, önbecsülését, Istentől kapott hitét, lehetőségeit visszaszerezni vagy megtartani igyekvő hősök csak úgy születnek, ha először saját belső rabságukat fel tudják számolni azon az egyetlen úton, ahogyan azt a reformátor tette Isten Lelkének erejével.

Ezért különös egybeesés, különös isteni kegyelem, hogy nekünk, magyar evangélikusoknak a reformáció hónapja a szabadság hónapja is egyben. Tudhatjuk, vallhatjuk a helyes utat, amelyen járnunk kell. Ez az út mindig Isten személyes szabadításától indul, és úgy halad mind többek és többek, mind nagyobb távlatok felé, hogy mind teljesebb legyen e földi világ boldogulásának egyetlen esélye: a szeretet szabadsága.

ÖRDÖG ENDRE

Az írás eredetileg az Orosházi Harangszó 2013. októberi számában jelent meg.

Vissza a kultúrához…

Mint közismert, egyházunk a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójához közeledve tematikus évekre osztotta fel a 2017-ig hátralévő időszakot. Korábban fókuszáltunk már a nyilvánosságra, a szabadságra, a nőkre, a toleranciára, idén pedig a kultúra szemszögéből próbáljuk megközelíteni e fontos történelmi eseményt, a reformációt. (Németországban – érdekes módon – nem egyeznek meg a tematikus évek a magyarországiakkal, ott idén a *reformáció és politika* témaköre kerül előtérbe.)

E két fogalom – reformáció és kultúra – hallatán az jut eszembe, hogy mindkettőről mennyi általánosságot lehet elmondani, mennyi frázist lehet deklarálni róluk. Ennek talán az lehet az oka, hogy mindkét fogalom számtalan jelentésárnyalattal bír, és sokszor úgy beszélünk róluk, hogy meg sem próbáljuk megfelelő kontextusba helyezni őket. Egy 1952-es amerikai tanulmány – melynek szerzői bizonyos *Alfred Kroeber* és *Clyde Kluckhohn* – több mint négyszáz különböző korábbi kultúradefiníció alapján vizsgálta a fogalmat.

Hasonlóan ehhez a reformációról – még csak nem is általánosságban a szóról, hanem az 1517-ben kezdődött eseményről – is többféle (vallási, szellemtörténeti, történelmi és még sok más) kontextusban beszélhetünk. Na már most, ha e két fogalom mindenféle szövegösszefüggés nélkül egymás mellé kerül, akkor mintegy négyzetesen emelkedik a róluk elmondható általánosságok száma. Félreértés ne essék, semmi esetre sem szeretném kritizálni azokat, akik ezeket a tematikus éveket kigondolták, mert bizonyos vagyok abban, hogy a jó szándék vezérelte őket. Mindnyájan, akik a reformáció egyházaihoz tartozónak valljuk magunkat, szeretnénk méltóképpen megünnepelni e jeles eseményt. És nyilván szeretnénk felkészülni is rá némi együtt gondolkodással.

Ám akármennyire igyekszem is, e két szó hallatán: „reformáció és kultúra”, nem tudok másra gondolni, mint olyan, sokszor hallott mondatokra, mint hogy „a reformátorok, ténykedésük révén, nemcsak a vallás, hanem a német kultúra szempontjából is rendkívülit alkottak”. Vagy: *„Luther* bibliafordítása és a könyvnyomtatás elterjedése új fejezetett nyitott a kultúra történetében: már nemcsak a klérus kiváltsága volt a Biblia ismerete, hanem mindenki számára hozzáférhetővé vált a Szentírás saját anyanyelvén.” Vagy: „Luther *Kis* és *Nagy kátéja* jelentős változást hozott az egyszerű nép oktatásában, kulturálódásában.”

Mindezen állítások természetesen igazak, de úgy érzem, nem jutunk velük sokkal előbbre. Arra a kérdésre, hogy miért (lehet) aktuális ma, mintegy ötszáz évvel később a reformáció, nem adnak választ. Paradox módon most mégis a *kultúra* szóhoz nyúlnék vissza. Talán éppen a *reformáció kultúrája* hiányzik ahhoz, hogy teljes valójában megértsük, megélhessük azt, amit reformátor eleink és kortársaik átélhettek annak idején. Az az eltökéltség, az a megalkuvást nem ismerő jobbító szándék, amely az emberi butaság és naivitás ellen vette fel a harcot: éppen az hiányzik napjainkból és a mai társadalomból. Mert ahhoz, hogy a reformáció tanai elterjedhessenek, nem volt elég egy Luther, egy *Melanchthon, Kálvin* vagy *Zwingli.* Ahhoz egy társadalom kellett, amelynek szüksége volt rájuk.

Persze nyilván nem szabad idealizálni a múltat: tudjuk, hogy a reformáció is nagyon hamar politikai kérdéssé vált. Mégis volt egy olyan szellemi közeg, amely befogadta a hitújítást. Ma leginkább ez a szellemi közeg, ez a kultúra hiányzik.

Vajon hogyan bontakozhatna ki ma egy új reformáció? Mi kellene hozzá? Milyen természetű lenne? Egyáltalán, lehetséges lenne egy egész társadalmat hitbeli kérdésekkel megmozdítani?

Gyötrő dilemmák ezek, elsősorban nekünk, kereszténynek – immár felekezetre való tekintet nélkül. Megváltozott a világ, keressük benne a helyünket. Bonyolultnak látunk benne mindent, pedig milyen jó lenne, ha egyszercsak megint a napnál is világosabb lehetne az, ami már több mint kétezer éve világos, de amit mégsem látunk, mert valami mindig eltakarja a szemünket: *sola fide, sola gratia, solus Christus,* azaz egyedül a hit, egyedül a kegyelem, egyedül Krisztus.

– ESZPÉ –

ÚT, UTAK A BIBLIÁBAN

Út Jézus példázataiban

Három olyan példázata van Jézusnak, amelyben utalás történik az útra. Az egyik a magvetőről, a másik a nagy vacsorára való meghívásról, a harmadik az éjjel felzavart barátról szól.

Mind a három kiemelt fontossággal bír Jézus igehirdetésében. Ezzel nemcsak az Isten országának meghirdetését célozza meg, hanem a saját missziója fogadtatásának, illetve elutasításának esélyeiről is szól. Sőt ezen túl olyan biztatás csendül meg bennük, amelyre – úgy tűnik – már a saját tanítványi körének is igen nagy szüksége volt.

Amit Jézus tett, az nem mindenütt és nem mindenkinél találkozott megértéssel. Már csak ezért is fontos nála a bátorítás szempontja. Amit ő tett, az Isten műve, amelynek sikere nem emberektől függ, hanem a kegyelmes mennyei Atya szent akaratától. Fölösleges azért minden aggódás.

A magvetés (Mk 4,3–9)

Ez a példázat nyilván Jézus működésének tetőpontján hangozhatott el. Legalábbis Márk szerint tömegek tódultak hozzá. A sokaságot csak úgy tudta áttekinteni,

Vincent van Gogh: A magvető

hogy csónakba szállt, és onnan tanította őket.

Feltételezhetjük, hogy az érdeklődő sokasággal egyenlő arányban nőtt a gyanakvók és szkeptikusok száma is. Talán még a legközvetlenebb tanítványi kör sem volt igazán meggyőződve afelől, hogy Jézus nagy munkája egyöntetű, átütő sikert hozhat. Úgy tűnik, hogy Jézus éppen ezért tartotta szükségesnek e példázat elmondását.

Vannak, akik a *magvető* elnevezést tévesnek találják, hiszen itt nem is a magvetőről, hanem a háromféle talajról és az útról van szó. Mindkét megközelítés csak részben igaz: végeredményben itt nem másról van szó, mint az elhintett mag és a talaj találkozásáról, illetve az elhintett mag sorsáról. Mielőtt azonban a háromféle talaj bemutatására került volna sor – meglepő módon –, először az útra hullott mag sorsáról szólt Jézus.

Az út talaj ugyan, de semmiképpen nem termőtalaj. Az útra szórt magot hamarosan felkapkodják a szemfüles madarak. Gyermekkoromban mély benyomást tett rám a vetéskor a szántóföld fölött kerengő hatalmas varjúraj. Akkor nagyapám még kézzel szórta – nyakába akasztott tarisznyájából – a magot, s bizony igyekeznie kellett a gyors elboronálásával, ha nem akarta, hogy a fölötte kerengő varjak megtizedeljék.

Az út járásra, közlekedésre való. Már csak ezért is kár minden ráhullatott szemért. Járókelők eltaposták, szekerek, kocsik pedig még szét is morzsolják. Micsoda nagy kár érte hát a gazdát, ha figyelmetlen volt, és a szántóföld mellett futó útra is rászórta az értékes magot! A meglepő azonban az, hogy az útra hullott mag sorsán Jézus sem nem siránkozik, sem nem sajnálkozik. Ha a példázatot Jézus igehirdetésének egészében nézzük, sehol ennek nyomát nem találjuk.

Éppen az ellenkezőjét kívánta vele hangsúlyozni. Szkeptikusoknak, félénkeknek ezt a váratlan hírt kell megtanulniok: az a nagyvonalúság és szinte pazarlásszámba menő bőkezűség, amellyel Isten még az útra hullás kockázatát is vállalja, egyáltalán nem katasztrófát jelent. Isten nem számolja kicsinyesen a magot. Az útra hullott veszteség semmiképpen meg nem akadályozza a bőséges termést.

A nagy ellentét tehát itt nem is abban van, hogy út és szántóföld, hanem abban, hogy minden emberi szkepticizmussal szemben áll Isten *kockázatvállalása* és munkájának mégis bekövetkező sikere. Az útra vetett magok sorsa lehet mégannyira kétséges, illetve biztosan elvetélt is. De mi az az Isten mérlegén, amelyre aratás után a terméssel telt zsákok kerülnek?

Jézus üzenete kettős: bízzunk Isten magától értetődő bőkezűségében és kockázatvállalásában. És ne aggódjanak a tanítványok Isten magvetésének eredményessége felől. Ugyanakkor vizsgálják meg magukat, hogy ők maguk nem álltak-e ellent mag és talaj találkozásának azáltal, hogy – bár közvetlenül a forrásból meríthettek – maguk is kemény, magot befogadni nem képes „útembereknek” bizonyultak?

Nem kevés kutatónak az a véleménye, hogy a Mk 4,10–20-ban található példázatmagyarázatot már nem Jézus, hanem a későbbi gyülekezet fogalmazta meg. Akárhogy áll is a dolog, ha komolyan vesszük Jézus példázatát, hamar rájövünk arra a szomorú valóságra, hogy az út esetében nem történik találkozás a mag és a talaj között. S ennek oka a keményszívű „útember”. Mert van ilyen, akibe hiába szórja Jézus az Isten országának magját. Keménységük és a befogadására való képtelenségük megakadályozza a találkozást. Így pedig termés sem lesz. Foszlós, tápláló kenyér meg aligha.

Hívás a nagy vacsorára (Lk 14,16–24)

Ugyancsak Jézus ismert példázatai közé tartozik a nagy vacsorára való meghívásról szóló. Talán így jobb az elnevezése, mint ha csak

Csontváry Kosztka Tivadar: Templomtéri kilátás a Holt-tengerre Jeruzsálemben

nagy vacsoráról szólót mondanánk. Az egészben csak a legvégén van szó a tulajdonképpeni vacsoráról, különben minden a meghívás, elutasítás, sikertelen toborzás körül forog. A hangsúly tehát a *meghíváson* van.

Jézus úgy is értelmezte a saját munkáját, hogy azon keresztül Isten hívása hangzik el. Isten utánajár az embernek, és szeretné vele megalkotni, megélni a (messiási) gyülekezeti közösséget.

Gazdag ember a meghívó. Lukács szerint szolga fölött rendelkezik, akit elküld, hogy – a már korábban kiküldött meghívásra – emlékeztesse a meghívottakat: kész a vacsora, jöjjetek! Végső soron nem másról van szó, mint arról, amit Jézus különben is hirdetett: Isten az ő közösségébe hív, jöjjetek, ünnepeljünk együtt. De a meghívottak legtöbbje – tulajdonképpen hajuknál fogva előrángatott érvekkel – visszautasítja a meghívást, nem is gondol a lakomára való elmenetelre.

Mintha csak Jézus helyzetének hű képe lenne itt megjelenítve. Valószínűleg előbb-utóbb neki is az lehetett a tapasztalata, hogy bár sokan hallották a hívását, csak kevesen hallották meg és követték.

Dolgavégezetlen tett jelentést a példázatbeli szolga, s ez ura heves haragját váltotta ki. Ezért a következő parancs: a város utcáira és szorosaira kell elmennie, hogy a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozza be. Hogy csinálta ezt a szolga, és mennyi erejébe és idejébe került e nagy terelés? – nem tudjuk. Csak a következő jelentést olvassuk: *„Uram, megtörtént, amit parancsoltál, de még van* (üres) *hely.”*

Ez nem felel meg az úr céljának: *„hogy megteljék a házam”*. Ezért az újabb rendelkezés: a szolgának utakról és ösvényekről kell az embereket behozni. Akár kényszerrel is. Ez is a példázat valószínűtlen vonásához tartozik, de még mindig szelídebb, mint a Máté-féle változat, amelyben a szolga megöléséről, gyilkosok elleni hadjáratról és városok felégetéséről van szó (Mt 22,3–10).

Két párosítással van tehát dolgunk: a város utcái és útjai, valamint az utak és az ösvények. Az első pár városi környezetet jelöl meg, széles utcákkal és szűk sikátorokkal. A pár második tagjának megfelelő görög szó *(rümasz)* eredetileg lendületet, nekifutást, hevességet jelent. Talán utalás ez arra, hogy a nagyvárosok zugai, sikátorai szinte mágnesként vonzzák magukhoz a „kétes” elemeket: csavargókat és koldusokat. Érdekes, hogy Jézus ugyanezt a szót használta, amikor egyik beszédében kipellengérezte a böjtölőket és imádkozókat, akik „kürtöltetnek” maguk előtt, hogy lássák és dicsérjék őket (Mt 6,2).

A második szópárban utakról és ösvényekről van szó. Ezek inkább vidékre utalnak. A pár második tagjának görög szava *(fragmosz)* kerítést, sáncot, falat jelent. A négy szóval Jézus átfogja a legkülönbözőbb utakat, amelyekről Isten elhívja az embereket. Lehetnek bármely úton, bármilyen helyzetben, Isten ajánlata és hívása nekik is szól. Ő nem válogatós, ezt azzal is bemutatja, hogy ha az eredetileg meghívottak részéről kosarat kapott is, nem átallta házát megtölteni a társadalom szemében senkikkel, megvetettekkel.

Nyilván ennek az üzenetnek meghallása késztette Pál apostolt, hogy Korinthusba ilyeneket írjon: *„És a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse. Hogy ne dicsekedjék ő előtte egy test sem.”* (1Kor 1,28–29; Károli-fordítás)

Az életnek nincs olyan útja, amelyről Isten ne lenne kész begyűjteni, meghívni vendégeit. Minden korlátozás és behatárolás nélkül. Tárt karokkal várja a begyűjtötteket és bekényszerítetteket is, hogy megteljék a háza. De kívül maradnak mindenképpen a hívását elutasítók. Ők magukra kell vessenek, mert méltatlanoknak bizonyultak az isteni meghívásra.

Az éjjel felzavart barát (Lk 11,5–8)

Amennyire fontos üzenetet közvetített az előző két példázat, éppolyan szerényen húzódik meg az éjjel felzavart barátról szóló. Lukács mintha csak illusztrációként – kicsit elrejtve – használná fel az imádságkatalógusában. Azonfelül is tulajdonképpen igazán hétköznapi esetről van szó: váratlan vendéget kap valaki, ami felkészületlenül éri. Mi sem természetesebb, mint hogy zavarában a szomszédjához fordul: három kenyeret kér tőle. De éjfélre jár, s ez bizony nem látogatási idő. Mégis felzörgeti a barátját, és el is mondja, hogy miért: *„…mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie.”*

Ez a görög kifejezés (*ex hodú*) azonban többet is elárul: azt jelzi, hogy az a bizonyos vendégségbe jött barát úton volt valahová, de azt megszakítva tett itteni barátjánál látogatást, bár az éjféli megjelenés nem éppen ildomos.

A kifejezés nagyon úgy hangzik, mint az *exodus*, tehát a kivonulás szava. Ezt a szót speciális kifejezésként használták a zsidók Egyiptomból való kivonulásának megnevezésére. Ez adta meg *Mózes második könyvének* a latin címét is: *Exodus*.

A példázat elnevezéséről is lehet vitatkozni. Egyesek az éjjel kérő barát példázatának nevezik. Helyesebbnek látszik azonban arról elnevezni, akit felzargatnak. Ő az, aki – minden tárgyi nehézségen felülemelkedve – nem tehet mást, mint hogy eleget tesz a zörgető kérésének. Hogy annak gátlástalansága miatt enged, vagy mert a keleti embernél megszokott udvariassági szokást nem akarja megsérteni? – azt a mesélő a példázat mindenkori olvasójára bízza. Lényeg az, hogy segítőkészsége világos utalás arra az Úrra, aki még az útról bejöttre is tekintettel van, és segít neki. Ezt az Úrnak való szolgálatot nem tagadhatja meg.

Aki felzörgeti a barátját, végül is nem magának kéri a kenyeret, hanem a vendégének. Ő csak közvetít, közbenjár, de azzal a bizonyossággal, hogy a megkért nem utasítja el a kérését. Az útról jött szükségállapotot idézett elő a megjelenésével, de a meglátogatott barát jóságára és segítő szándékára számíthat, akárcsak a vendéglátója.

Valószínűleg igazuk van az írásmagyarázóknak, hogy Jézus a biztosan meghallgató Atyáról tartott leckét e példázattal a tanítványainak: ilyen a ti mennyei Atyátok. Szó se lehet róla, hogy ne kelne fel, ne nyitna ajtót, s ne teljesítené a kérést!

Kár lenne emellett megfeledkezni az „útról jövőről”: elvégre ő az egész cselekménylánc kiváltója. A Jézus Krisztus által meghirdetett és megismertetett Atyához még az ilyenek is bizalommal fordulhatnak. És nem csalódnak, bármilyen úton vannak, és bármikor szakítják meg útjaikat.

Hát nem eleven példája ez az eset Jézus szava beteljesedésének? *„…azt, a ki hozzám jő* (bármilyen útról), *semmiképen ki nem vetem.”* (Jn 6,37) Ezt a bizonyosságot kapják Jézus úton levő követői.

GÉMES ISTVÁN

Munkácsy Mihály: Karlsbadi fasor

Egy elhívott felvidéki

Laikusként Krisztus szolgálatában – portré Lóczy Tiborról

„Szabályos” interjúra készültem. Ám amikor *Lóczy Tiborral,* a felvidéki magyar evangélikus misszió főszervezőjével találkoztam, arra kért, hogy ne a szigorúan vett interjúformában jelenjen meg beszélgetésünk tartalma. „Nem szeretek nyilatkozni, és különben is annyi minden van, amiről társalogni lehet ugyan, de leírni nem szerencsés” – mondta. Kérésének eleget teszek, annál is inkább, mert közben magam is meggyőződtem róla, hogy személyiségét, elhivatottságát talán jobban bemutatja egy – interjúként induló – portré: róla és a felvidéki magyar anyanyelvű evangélikusságról, gondjaikról és örömeikről.

– Érzékeny téma a magyarság helyzete – kezdi a beszélgetést Tibor. – Ez régebben sajnos az egyházra, az egyházi munkára is kihatott. Az utóbbi években azonban kétségkívül örvendetes fejleményeknek lehettünk-lehetünk tanúi.

Az első lépés a 2012 márciusában megkötött partnerszerződés volt a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház között. Ez a dokumentum egyebek között azt rögzítette, hogy ha nincsen magyarul tudó lelkész ott, ahol igény lenne magyar nyelvű gyülekezeti szolgálatra, akkor Magyarországról küldhetnek ki egyházi szolgálatot végző személyt. Ennek az első kézzelfogható eredménye, hogy idén szeptembertől Sajógömörön szolgál *Dechertné Ferenczy Erzsébet* lelkésznő.

Így tehát már van egy lelkész, aki a missziót végzi, de a nagyjából tíz-tizenötezer magyar evangélikus mellé még jó néhány magyar lelkész munkájára lenne szükség. Ám én azt vallom, hogy mindig az első lépés megtétele a legfontosabb, és ez az első lépés ilyenformán megtétetett. Bizakodó vagyok tehát a jövőt illetően.

Sokan kérdezik: „Ugyan minek töritek magatokat, ha harminc év múlva úgysem lesztek már?” Erre én mindig azt mondom: „Jó, lehet, hogy igazad van, de nekem a *mosttal* kell foglalkoznom, a mostani igényekre kell tekintettel lennem.” Máskülönben pedig nem hinném, hogy ilyen borúlátónak kellene lennünk. Ahol száz évig nem tűnt el a magyar evangélikusság, ott még jó ideig nem is fog.

– Ha Jézus Krisztus üzenete egyetemes, akkor miért annyira fontos, hogy legyen magyar nyelvű szolgálat Szlovákiában? Nem lehetne mindezeket csak szlovákul végezni, főleg, ha mindenki beszéli a nyelvet? – teszem fel a szándékosan kissé provokatív kérdést.

– A valláshoz és az anyanyelvhez érzelmileg viszonyulunk. Hiszem és vallom, hogy minden, így az igehirdetés is az ember anyanyelvén jut csak el igazán a szívéig, tehát az anyanyelven prédikálás az egyetlen módja annak, hogy az üzenet igazán célba érjen.

Gondoljunk csak *Lutherre,* aki ezt szintén megfogalmazta! De ott van a lelkigondozás is: hogyan tudnék egy magyar embert szlovákul lelkigondozni, ha neki épp arra van igénye, hogy az anyanyelvén oszthassa meg valakivel azt, ami a szívét nyomja? Vagy vegyük az óvodát, amely szintén fontos missziói közeg. A három-hat éves gyerekek a magyarlakta területeken még nem beszélnek szlovákul. Lehetne vajon nekik szlovákul hittanórát tartani? Isten igéje, Jézus Krisztus tanítása kétségkívül az első, de közvetlenül utána ott van az anyanyelv, a nemzetiség kérdése, úgy gondolom.

– Miből áll a misszió, vannak-e kézzelfogható eredmények, kik végzik pontosan? – faggatódzom tovább.

– Minden napra jut valami tennivaló. Hittanórák, bibliaórák, énekkar, konfirmációi előkészítő és természetesen az istentiszteleti alkalmak. Ezekből persze oroszlánrészt vállal a már nálunk szolgáló lelkésznő; eddig *Rusznyák Dezső* lelkésszel végeztük a hozzánk tartozó gyülekezetekben.

Nagy örömünk, hogy ebben a tanévben tizenkét konfirmandusunk van – igaz, négy gyülekezetből –, hittanra két iskolában negyvenöt gyermeket oktatunk. Mindehhez szükség van laikus (civil) segítőkre. Ezért lenne jó, ha akadnának olyanok, akik nem is csak a magyar nyelvű istentiszteleti alkalmakkor, hanem kimondottan a gyülekezeti munka egyéb területein tudnának aktívan feladatot vállalni, így segítve a nagyobb szlovákiai városokban a lelkészek munkáját. Szám szerint ott sokkal több magyarnak kellene lennie.

Ahogy már mondtam, nagy szükségünk lenne magyar lelkészekre, de én itt elengedhetetlenül fontosnak érzem a laikusok szolgálatát is. Nélkülük nem várhatjuk, hogy jól működjön az egyház. A lelkésznek amúgy is rengeteg adminisztratív tennivalója van, és nem is várhatjuk el tőle, hogy egymaga végezze a gyülekezettel kapcsolatos összes feladatot. Ez fizikailag, de lelkileg is túl nagy teher egyedül.

A misszió eredményeiről csak számokban tudok beszélni, jóllehet az igazi eredmények legbelül vannak, amelyekről nem lehet tényszerű adatokat közölni. Öt évvel ezelőtt kezdtük el a szolgálatot. Tapasztalható az érdeklődés és a növekedés. A korábbi egy helyett nyaranta már öt tábort szervezünk, köztük több angol nyelvűt, Angliából érkezett önkéntesek segítségével. Kiépültek testvér-gyülekezeti kapcsolatok is.

Az évente megrendezett országos missziói napunkra már százhetvenöt-kétszáz körüli résztvevő jön el. Fontosnak tartom a könyvmissziót is. Megállapodásunk van a Luther Kiadóval, de szlovák nyelvű keresztyén irodalmat is terjesztünk.

Egy-egy hittanórán – bár számukat tekintve sok van belőlük – kevés gyerek vesz részt. Van, ahol csak egy, van, ahol kettő, néhol öt. Az is feladatunk, hogy cigány gyerekeket megszólítsunk, annak ellenére, hogy ők egészen máshogy szocializálódtak. Mert ha mi nem tesszük meg, akkor megteszik mások, például a Jehova tanúi. Ez is komoly felelősségünk tehát. Minden egyes gyereknek, leendő hittanosnak utána kell menni, és személy szerint kell megszólítani a családot.

Lehet stratégiákat kidolgozni, biztosan van értelmük. De nem biztos, hogy mindig ez számít! Azt látom, hogy az emberek egyszerűen alábecsülik az ima erejét. Nem hisszük el, hogy tényleg számít! És ebben a tekintetben is kiemelném a laikusok szerepét. Az imaközösségben is rengeteget tudunk tenni a gyülekezeti élet fellendüléséért. Vitathatatlan, hogy mindez anyagi kérdés is. Hálás lennék, ha esetleg közölné az *Útitárs* is a számlaszámot, amelyen támogatni lehet bennünket. *(Lásd keretes anyagunkban. – A szerk.)*

De az igazi eredmény a lelkekben dől el. Bár nagyon nehéz helyzetben vagyunk, bibliai példát alapul véve talán Ezékiel érezhette magát hozzánk leginkább hasonlóan, akinek ezt mondta az Úr: *„Hirdesd nekik az én igéimet, akár hallgatnak rá, akár nem törődnek vele; hiszen engedetlen nép ez!”* (Ez 2,7) Hiszem, hogy az Úr megadja a fejlődést, és a magvetés meghozza a termését.

* * *

Beszélgetésünk végén csöndesen megkérdeztem még, hogy az Útitárs lap milyen módon tudna ennek a missziónak eszköze lenni. Erre is kapok tippeket. De ez egyelőre maradjon a mi titkunk…

Szűcs Petra

A felvidéki (szlovákiai) magyar nyelvű evangélikus misszió adatai és számlaszáma: Cappella Polgári Társulás, Gemer, OTP Bank Szlovákia, számlaszám: 11166524/5200. SWIFT kód: OTPPVSKBX, IBAN kód: SK85 5200 0000 0000 1116 6524. Szlovák állampolgároknak az adó 2%-áról történő rendelkezéskor a társulás statisztikai számát kell feltüntetniük: 45026670.

In memoriam Székely Levente

„A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház vezetősége a gyász mély fájdalmával, de Jézus Krisztusba vetett reménységgel, csendesen elfogadva Isten végzését, tudatja, hogy az élet és halál Ura szeptember 6-án, 52 éves korában, 22 év lelkészi szolgálat után magához hívta *Székely Levente* lelkésztestvérünket” – szólt az egyház által közzétett gyászhír. A tatrangi lelkésztől szeptember 10-én gyászistentiszteleten vettek búcsút a helyi evangélikus templomban, hálát adva a teremtő Istennek munkásságáért.

Az alábbiakban a Székely Levente sírjánál elhangzott, *Simon László* apácai lelkész által elmondott búcsúbeszéd rövidített változatát közöljük.

* * *

Szomorú szívvel búcsúzunk mindenható Urunkhoz megtért testvérünktől, Székely Leventétől, a hitvestárstól, édesapától, testvértől, rokontól, ismerőstől, lelkésztől és baráttól. Hadd hangozzék a búcsú az apostol szavaival, aki a 2Kor 4,16-ban így szól: *„…ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra.”*

Mi marad az ember után, ha meghal? Gyász, fájdalom, betölthetetlen űr a lélekben? Nemcsak gyász, nemcsak emlékek, nemcsak alkotások vagy romok, hanem mindezeknél egy sokkal felségesebb valami. Istennek egy hozzánk intézett üzenete. Egy gondolat, mely az odalett életnek értelme, igazsága volt, amely a koporsó gyászából is földereng. Egy üzenet, amely a halál némasága mellett is beszél: a belső ember diadaláról.

Hirdeti, hogy nem az a mi igazi énünk, amelyik látszik, amely a világhoz kapcsolódik, belőle él, és vele együtt múlik, hanem a belső, elrejtett ember az igazi, amelynek a külső csak cserépedénye. Ez példázza a mi elhunyt felebarátunkat is. Külső embere fáradt, törékeny, de belső embere erős és szabad. Aki ránézett a külsőre, azt hitte, hogy beteg, erőtlen, de aki beszélt vele, érezte, hogy belül más, belül a vívódások ellenére is erő, egyenesség, szókimondás rejtőzik.

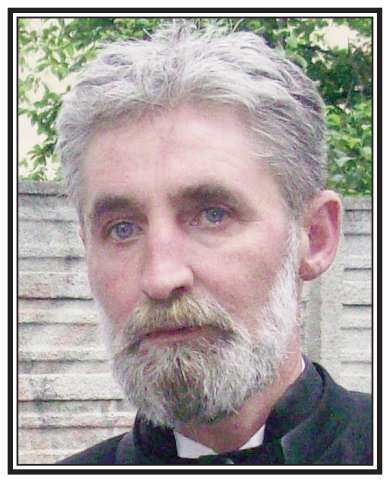

Mindenható Istenünk kegyelméből 1961. október 23-án született Szásztyúkoson. Gyerekkorát Halmágyon és Fogarason töltötte, és ugyanitt végezte elemi, majd általános iskolai tanulmányait is. Középiskolába Székelyudvarhelyen járt. Ezután hét évig Fogarason, a Kémiai Kombinátban dolgozott. 1987-ben felvételt nyert az Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Akadémiára Kolozsváron. 1991-ben cserediák volt Magyarországon, az Evangélikus Teológiai Akadémián, ahol sok emberrel ismerkedett meg, és életre szóló barátságokat kötött. 1992-ben a sikeres lelkészi vizsga után Halmágyra kapott kinevezést, és itt teljesített lelkészi szolgálatot három évig. Mindig szeretettel beszélt a faluról, melynek szépségét és lelkészi lakának vendégszeretetét sok bel- és külföldi testvér élvezhette. 1995 szeptemberétől Tatrangon teljesített lelkészi szolgálatot, ahová 1996 októberében lett beiktatva mint parókus lelkész.

Gyülekezetei számára testvérkapcsolatokat kötött és ápolt: Magyarországról a nagytarcsai és az orosházi gyülekezettel, illetve a dániai Hoven–Ilderhede gyülekezeteivel.

A mindenható Isten életének 53. esztendejében elszólította. Mi most itt állunk szomorúan, a gyász keserű megpróbáltatásával lelkünkben, megdöbbenve az eltávozás hirtelenségén. Ki gondolta volna, hogy röpke két hét, és aki volt, már nincs. Aki szólt, már néma. Aki családja és barátai mellett állt, most koporsóban fekszik. Aki gyülekezetét vezette, azt most gyülekezete kíséri utolsó útjára.

Nehéz, szinte lehetetlen ezt felfogni, a ténynek terhét hordozni. Vigasztalást találni nem lehet sehol, csak Istennél, aki így szól igéjében: *„…ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra.”* Ahogy a mi testvérünket erősítette 53 esztendőn keresztül, titeket is, gyászoló testvéreim, megerősít belső emberetekben, vigasztalást, erőt ad a holnaphoz. Ebben bízva búcsúzunk, nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

Hírek, kitekintés

Jeruzsálem, Palesztina. A Lutheránus Világszövetség által fenntartott Augusta Victoria Kórház több orvoscsoportot küldött ki a Gázai övezetbe, hogy az izraeli bombázások sebesültjein segítsenek. Az izraeli–palesztin háború heteiben öt kórház és harmincnégy klinika semmisült meg, vagy volt kénytelen bezárni. A kórházban magában a gázai rákos betegeknek külön osztályt állítottak fel.

London, Anglia. Az Anglikán Egyház júliusi zsinata megszavazta, hogy női lelkészei is viselhetnek püspöki tisztet. Húsz évig tartott, amíg sikerült eldönteni, hogy női lelkészek is lehessenek-e egyházi vezetők.

Wrocław, Lengyelország. *„Szabadon Krisztusban!”* – e páli mondat jegyében rendezték meg a városban a közép-európai keresztyén találkozót. Előadást tartott *Jerzy Buzek,* az Európai Parlament volt elnöke is. Kiemelte az egyházaknak a kommunizmusban játszott szerepét: szerinte a kontinens teljes kettészakadása fenyegetett, és az egyetlen biztos összekötő kapcsot az egyházak jelentették. A kétévenként megrendezett találkozót a Magyarországi Evangélikus Egyház 2016-ra meghívta Budapestre.

Moszul, Irak. Az amerikai invázió idején hatvanezer keresztény élt ebben a virágzó városban. A szélsőséges iszlám vezetők ultimátumot adtak nekik: vagy áttérnek az iszlám hitre, és sarcot fizetnek, vagy megölik őket, mert egy iszlám „istenállamban” semmi helyük a hitetleneknek. Így Moszul keresztény lakosainak egy részét megölték, egy részük pedig a kurdok által ellenőrzött területre menekült. Az arab rádió büszkén jelentette: Moszul kereszténymentes!

Braunschweig, Németország. Beiktatták a Braunschweigi Evangélikus Egyház új püspökét, miután *Friedrich Weber* püspök nyugalomba vonult. Az új egyházi vezető az ötvenkét éves *dr. Christoph Meyns,* aki eddig az Északnémet Evangélikus Egyházban szolgált.

Szlovjanszk, Ukrajna. Megerősített hírek szerint az Ukrajnától elválni kívánó „felkelők” valósággal hajtóvadászatot rendeztek a helyi protestáns közösségek ellen. Baptistákat űztek el lakásukból, egyházi épületeket foglaltak le, megszállták a helyi keresztény egyetemet, sőt az ukrán hatóságok a város visszafoglalása után két baptista diakónus holttestét is felfedezték.

Berlin, Németország. A vallások békés együttéléséről tárgyalt egy ökumenikus kongresszus. Szomorú hátteret adtak a tanácskozásnak azok a támadások, amelyek nemrég több németországi zsinagógát és mecsetet értek. Kétszázötven résztvevő tárgyalt a misszió helyzetéről egy tökéletesen megváltozott világban. A kongresszust nemcsak a Német Evangélikus Egyházszövetség támogatta, hanem a Keresztény Egyházak Munkaközössége, az Alliance és a római katolikus püspöki konferencia is.

Vatikánváros. A szalézi rend egyetemes gyűlése a spanyol *Ángel Fernández Artime* lelkészt, a dél-argentínai tartomány eddigi provinciálisát választotta a rend új vezetőjévé. Az új rendfőnök ötvennégy éves, 1987-ben szentelték pappá. A jezsuita és a ferences rend mellett a szalézi a római katolikus egyház legnagyobb rendje.

Asztana, Kazahsztán. Ebben a hatalmas kiterjedésű országban sokféle nép és még több vallás híve él. A függetlenség kikiáltásakor 761 vallásos társaságot, egyesületet regisztráltak. Számuk mára 4551-re emelkedett. Az állam egy piramis alakú palotát épített abból a célból, hogy a világvallások vezetői ott tanácskozzanak, ezzel is bizonyítani akarva vallási türelmességét. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének odaküldött képviselője azonban nagy hiányosságokat fedezett fel az állami vallásügyi törvényekben, s a kormány most ezek reformját ígéri.

Erfurt, Németország. Valóságos csodaszámba megy, hogy a Keresztény Egyházak Munkaközösségébe tagként vették föl az Apostoli Közösséget. Az új tag a szigorú Újapostoli Egyháztól vált el 1955-ben, mert az akkori püspök tanként hirdette, hogy ő maga nem hal meg, amíg Jézus Krisztus vissza nem jön. Elválásuk után hosszú időn át hallani sem akartak a más egyházakkal való kapcsolatról. Jelenleg hatvannégy gyülekezetükben mintegy ötezer tagjuk van.

Krím félsziget, Oroszország /Ukrajna. Az ukrajnai és az oroszországi evangélikus egyházak vezetői minden hozzájuk tartozó gyülekezetnek szabad kezet adtak a tekintetben, hogy a tisztázatlan politikai helyzet következtében mely egyházhoz akarnak tartozni. A félsziget oroszok általi annektálása tette szükségessé a tanácstalan gyülekezetek tájékoztatását.

Torino, Olaszország. A helyi lelkészt, *Heiner Bludaut* választotta dékánjává az Olaszországi Evangélikus Egyház. Helyettese a genovai lelkész, *Jakob Betz* lett.

London, Anglia. A metodista egyházat nyugtalanítja – éppen a metodizmus szülőföldjén – nagy taglétszámvesztesége. A legújabb statisztika szerint 2003 és 2013 között 209 ezerre csökkent híveinek száma, ez 32,6%-os veszteség.

Zágráb, Horvátország. A helyi egyetembe tagolva működik a *Matthias Flacius Illyricusról* (hortvátul *Matija Vlacic Ilirik*) elnevezett protestáns teológiai fakultás. Hetven hallgató készül itt a lelkészi szolgálatra, bár bizonytalan jövő elé néznek: jelenleg sem a lutheránus, sem a kálvinista egyház nem tud nekik állást biztosítani.

Wrocław, Lengyelország. A Lengyelországi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház a januárban elhunyt *Tadeusz Szurman* helyére *Ryszard Bogusz* lelkészt választotta helyettes püspökéül.

Bréma, Németország. Nagy gondot okoz a hatóságoknak, hogy szélsőséges muszlimok – szalafisták – tagtoborzást végeznek a város iskoláiban. A fiatalok körében egészen nyíltan toboroznak a „szent háborúra”. A részedetteket úgynevezett kiképzőtáborokba küldik, hogy ott tanulják meg, hogyan kell Allah nevében pusztítani a hitetleneket. A városvezetés mintegy négyszázra becsüli a brémai szalafisták számát.

Nagyszeben, Erdély. Az erdélyi szász evangélikus egyház konzisztóriuma engedélyezte a „kettős egyháztagságot”. Ennek megfelelően a nagy szász exodus során Németországba kivándorolt egykori egyháztagok bármikor kérhetik korábbi egyházukba való újrafelvételüket. Ez a németországi törvényes egyháztagságukat nem érinti. Jelentések szerint máris sokan vannak, akik nemcsak a felvételüket kérték, hanem presbiterséget, sőt gondnoki tisztet is vállaltak a nagyon megcsappant létszámú maradék gyülekezetekben.

Düsseldorf, Németország. A helyi egyházak számára nagy kihívást és terhet jelentenek az egyre nagyobb számban érkező emigránsok, menekültek vagy menedékjogot kérők. A Rajna–Vesztfáliai Evangélikus Egyház területén például már több mint hatszáz nem német nyelvű gyülekezetet alkotnak. Közülük 310 afrikai eredetű, 113 Németországon kívüli európai, 112 ázsiai, 22 dél-amerikai, 4 észak-amerikai és 18 nemzetközi gyülekezet. A bevándorlók 57%-a keresztény.

Japán. Kétezer éve áll a sintoizmus híres szentélye, amelyet eddig elzártak a külvilágtól. Benne a japán felső tízezer őseit tisztelik. Miután a szentély területén a föld jövőjével foglalkozó konferenciát rendezett az ENSZ, első ízben történt meg, hogy magát a szentélyt is meglátogathatták kínai taoisták és konfuciánusok, indiai hinduk, közel-keleti muszlimok, skandináv lutheránusok, afrikai római katolikusok és amerikai szabadegyháziak. Joggal jelentette a sajtó, hogy ez történelmi pillanat volt. A japánok ősvallása, a sintoizmus most kulturális reneszánszát éli.

Vatikánváros. *Ferenc* pápa „testvéri üdvözletét” küldte a valdensek zsinatának. Biztosította őket arról, hogy imádkozik az egyházak egységéért, és hogy a közelükben van. Ez a pápa újabb gesztusa olyan vallási közösségek felé, amelyeket a középkori római egyház eretnekekként üldözött, és kiirtással fenyegetett. Nemrég az olasz pünkösdistákat is megkövette a pápa, és bocsánatot kért az őket ért sérelmekért.

Koppenhága, Dánia. Hatezernyolcszáz négyzetméteres mecsetet építettek a katari emírség húszmillió eurós adományából a dán fővárosban. Nagy ünnepe ez a dániai muszlimoknak. Ám egy iráni származású, a keresztény hitre áttért protestáns lelkész, *Massoud Fouroozandeh* szerint a nyugaton épített mecseteknek a politikai demonstráció a céljuk: azt hirdetik, hogy mekkora területen zajlik az iszlámnak a „hitetlenek” elleni harca, a dzsihád.

São Paulo, Brazília. Hajléktalanok sátorvárost építettek a labdarúgó-világbajnokságra emelt új stadion elé. Táboruknak „a nép világbajnoksága” nevet adták. A világbajnokság kezdetére a hatóságoknak sikerült lebontaniuk a tábort, de az államelnök megígérte, hogy szociális lakásokat építenek a hajléktalanok számára. A város polgármestere nemrégiben kénytelen volt szűkíteni a várományosok keretén, mert olyanok is föliratkoztak a listára, akiknek valahol másutt már van lakásuk, de itt olcsón akartak szociális lakáshoz jutni.

Santiago de Chile, Chile. *Michelle Bachelet* elnök az elnöki palota káplánjává nevezte ki *Gloria Rojast,* a chilei lutheránus egyház korábbi elnökét. Ezzel egyenrangúvá tette őt a hagyományosan ott dolgozó római katolikus palotakáplánnal.

München, Németország. A bajor bevándorlási hatóság főnöke javasolta, hogy az országban menekültstátusért folyamodókat a vallásuk szerint válasszák szét, és egymástól távol helyezzék el. Azért tette ezt a javaslatot, mert a menekülttáborokban egyre nő a feszültség a menekültek különböző vallási hovatartozása miatt. (Értsd: a muszlimok nem hajlandók megtűrni maguk mellett „hitetleneket”.)

Canterbury, Anglia. A korábbi rochesteri anglikán püspök, *Michael Nazir-Ali* figyelmeztette a brit közvéleményt, hogy az országba érkező muszlimokat nem elég beengedni, hanem közülük azokat, akik keresztény hitre tértek, meg is kell védeni társaik haragjától és bosszújától. A volt püspök szerint több mint ezerre rúg az áttérni szándékozók száma, de legtöbbjük fél rokonainak, honfitársainak bosszújától, és inkább „inkognitókeresztény” marad. A Christian Concern nevű keresztény szervezet most nyilvánosan keres lakásokat, amelyekben az ilyen áttérőket – védelem alatt – el lehetne helyezni.

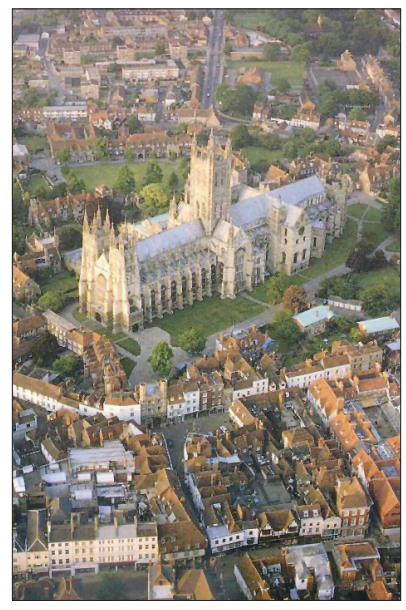

Moszkva, Oroszország. Az ortodox egyház mindenfajta segítséget igyekszik nyújtani, lakást és állást próbál szerezni, de Bibliát is a kezébe ad azoknak a keresztény menekülteknek, akik hitük miatt kénytelenek voltak elmenekülni Üzbegisztánból. Egyre több iszlám többségű közép-ázsiai országból menekülnek keresztények Oroszországba, s az egyház felelősséggel viseltetik irántuk.

Összállította: GI

ÚTITÁRS

Magyar evangéliumi lap
Megjelenik hatszor egy évben

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24.
(telefon: +36-1/338-2302)

Maek
Magyar Evangélikus Konferencia

Felelős kiadó: Végh Szabolcs Maek-titkár
Felelős szerkesztő, megrendelés, információ:
Szűcs Petra
(telefon: +36-20/824-8854, e-mail: petra.szucs78@gmail.com)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.
Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB